

سیارن

د. عارف حیتو

نمونه
۴

مسیان

سىپان

چىرۆك ژبۆ زارۆكان

د. عارف حىتۆ

- **سیان / چیرۆک ژبو زارۆکان**
- **نفسین و بهر هه فکرن:** د. عارف حیتو
- **تێچنین:** رۆناک عبدالقادر بامه رنی
- **به رگ و نیگار:** ئەحمەد بییری
- **دهر هینانا هونه ری:** ریبەر عمر احمد / بنگه هی ئەپل
- **تیراژ:** ۱۰۰۰ دانە
- **ژمارا سپاردنی:** ۲۰۰۵ / ۶۶۵
- **وه شان:** ژ وه شانین بنگه هی (PSETC-C) زنجیره (۱۰)
- **چاپ:** چاپا ئیکئی، چاپخانا هاوار - دهۆک.

رۆژەکی ژ رۆژان، سیپانی سیتافکا خوە ل دەف
رەندی هێلا بوو. وی و شقانی هەقالی خوە، ل بەر
سوورا ئامەدی، چیرۆکا میر بەدرخانی دخواند.
ژنشکەکیڤه، سیتافکا وی هاته بیری. د سەر
سووری را فری و دادا بەر پەنجەرا مالا رەندی،
ئەوا ل نیزیکی باغی هەوسەل.

سیپانی سیتافکا خوە د مالا خەجی یا دایکا رەندی
قە دیت. رەندی و دایکا خوە ل بەر سیتافکا
سیپانی بوون، داکو کەس بۆ خوە نەبەت و هەر یا
پاراستی بیت. گەلەک کە یفا سیپانی هات. پشتی
دەرگەهقوتانی، هاته د ژوورقە و ب ریزگرتن
سلاکری.

خەجى و كچا خوه، ب بەرقە هاتن و ژى خواستن
كو وان دگەل خوه ببەتە وەلاتى ئاشۆپى. سىيانى
گۆتى: "هەتاكو هوون بكارن دگەل من بەينە وەلاتى
ئاشۆپى، فەرە هوون ھندەك ھزرىن سەير و
دلخۆشكەر بگەن".

ھەرسىيان ھزرەكا خۆشا ئاشۆپى كرن. وەسا خوه
دیتن كو ل سەر مەحفیركەكا گولگولى، یى ل
ئاسمانى دفرن. رەندى ب دلخۆشى دكرە گازی...
ئەقە دەريا وانىيە، وا ھە گۆما ماسى یىن جوانە!
سەيرانگەھا ئەقینداران ب رەخقەيە... رەندى ژ
كوشا دايكا خوه دەرکەفت و ب دلخۆشى دەست
دقوتان.

پیرھەقى يا سحر بەند ل كولندكى خوه يا سوار
بوو، چاقىن وى ب رەندى كەفتن. كچكەكا گەلەك
جوان و دەق ب كەن بوو. ئىكسەر ھزرا كورئ
ميرئ ئەجنا كر. ئەگەر رەندى بۆ ببەت، دى
كۆمەكا زىران دەتى و دى گەلەك ژى رازى بيت.

پيرهه ٿيئي پف کره مهحفيرکا سپيانی ، مهحفيرک
هڙيا و كهفته سهر گزيرتهيهڪي ٿالا ٿ مروٿان.

رهندي گهلهک دترسيا و يا تيھني بوو. مستهکا
ٿاڦا دهريايي ٿهخوار ، تاما ٿاڦي يا سوير بوو ، چ
نهما بوو بٿه رهشيٽ. سپيان و دایکا رهندي
چوونه دارستاني کو هندهک داران بينن ، داکو
بهلهمهکا بچووک ٿي چيڪهن. پيرهه ٿيئي ٿي
مڙوولبوونا سپيانی ب دهرهت ديت ، دهستي خواه
ل چنگلي رهندي دا و رهٿاند. رهندي کره هاوار و
گازی سپيانی کر.

سپيانی بهردا ب دويف پيرهه ٿيئيٿه ، داکو رهندي ٿ
دهستين وي رزگار بکهت. لي وي موويهڪي پرچا
خوه هاقپته بهر ، موويي پرچا وي بو دهحل و
كهفته د ريکا سپانيدا. هندي سپيانی چٿين داران
دبرين و خواه دوهستاند ، لي يا بي مفا بوو ، دهحل
هند يي مهزن و ٿالوڙ بوو ، ٿ تاقهتا سپيانی پتر
بوو. پاشي هزرهڪي خواه ل سهري سپيانی دا ،

رابوو نه خشې مه حفيركې خوه يې گولگولې ژيښه كر
و هه مې گول كرنه د بهريكا خوه دا. مه حفيركې
حولي د دهلي وهر كر، ههر دهملده ست ده حل نه ما
و بو باخچه يه كې جوان و مشتي گول.

سيپاني نه دزاني كا پيره ه ښي رهندي كيشه برييه،
بيهنه كې ل ناف باخچه ي گه ريا، كوتره كا چه ننگ
شكه ستي ديت، ل سهر كانيكه كې دكره گري.
سيپاني ژي پرسيار كر كا بوچي دكه ته گري و ښي
زيمارا مه لوول دكه ت، كوتركي گوټي: "پيره ه ښي يا
سحربه ند، تيشكا من يا بو كورې ميرې ئه جنا
بري، وي ژي يا گوټي هه تاكو رهندا هه ښالا
سيپاني بو نه بهن، تيشكا من بهرناده ت. دبيژن
ژبلي گه نجه كې ب نافي سپان، كه سهك نه شيت
تيشكا من رزگار كه ت. ئه ز ژي يا بريندارم و ب
جهي سپاني ناكه ښم. لهوا بو خوه دكه مه گري".

سيپاني ليښه گه راند: "ئه ز سپانم، ئه گه ر تو ته لارا
ميرې ئه جنا نيشا من بده ي، دي تيشكا ته رزگار

که م". که یفا کو ترکی گه له ک پی هات و هندی هند
خوه ژ خوشییاندا هه لاقیت، سهروسهر که فته
دناف کانیدا. سیپانی زوو خوه تیوه رکر و بهری
ب خه ندقیت، ژ ئافی ئینادر.

کو ترکیا ره بهن گوته سیپانی: "ته لارا میری ئه جنا
یا ل ده ری شکه فته کی، ل پشت هه فت چیا. گه له ک
یا ئاسییه و ئه گهر تو نه بی، که سه ک نه شیته
بگه هتی". پاشی که فیکه ک ژ بن په رین خوه ئینا
ده ری و گو تی: "هه ر ئاسته نگه کا بکه فته د ریکا
ته دا، ئه ف که فیکه دی هاریکاری یا ته که ت".
سیپانی که فیک ژئ و هرگرت و به ری خوه دا
شکه فتا ل پشت هه فت چیا.

سیپان ژ هه ر هه فت چیا بو ری و گه هشته نیژیکی
ده ری شکه فتی، دیت ئه ژدیهایه کی مه زن، ری یا لی
گرتی و ئاگر ژ ده فی وی دپه شی. ده می ئه ژدیهای
سیپان دیتی، سیپه له کا ئاگری ژ ده فی خوه به ردا
و تلخین ئاگری ب چیایدا ده اتنه خوار، چ نه ما

بوو ئاگر بگهته سپیانی ژی. لی بیرا سپیانی ل
که فیکا سیحری هات. بلهز که فیک ژ بهریکا خوه
ئینا دهر و ل بهرانبهری ئاگری د هژاند. ئەو ئاگر
ههمی بو ئاف و مینا چبکین هووره بارانی، ب
سهر سهری ویدا دهاتنه خوار. ل دۆر خوه زقری،
دیت ئەژدیها یی بوویه کۆمهکا ئاخا سپی.

بلهز چوو د شکهفتیقه، ژبلی تیشکا کوترکی، چ
که سین دی ل ویژی نه بوون. تیشکا کوترکی دگهل
خوه راگر و بهرهکی مهزن ب دهری شکهفتی قهنا،
خوه ل پشت که قهرهکی قهنویساند و مال هیقیا
پیرههقیی.

ل دهمی ئیقاری، دیت پیرههقی یا دهیت و رهندی
یا ل قلیقدانکین خوه سوارکری. خوه بیدهنگ کر،
ههتاکو پیرههقی گههشتیه بهر دهری شکهفتی.
پیرههقیی، رهندی دانا و گازی ئەژدیهای دکر کو
دهری شکهفتی بو قهکهت. پیرههقیی ژ که یف گازی
ئەژدیهای دکر: "دهری قهکه، من رهندی و دلی

کورئ میرئ بوټان یین دگهل خوہ ئیناین. ئەگەر
دەری قەنەکەیی، دئ میرئ ئەجنا ژ تە توږە بیت...
لەزکە قەکە".

سیپانی کە فیکا خوہ رانیخستە سەر کە قری و ب
دەنگەکی وەکو یئ ئەژدیهای لیقەگەراند: "رەندی و
دلئ کورئ میرئ بوټان بهیلە ل بەر دەرگەهی و تو
وەرە سەر قی کە قری ب دەرئقە". دەمئ پیرەهەقی
گەهشتییە سەر کە قری، سیپانی کە فیکا خوہ هژاند
و کە قری ژ پالا چیای قەبوو، ئوو پیرەهەقی د
کە قریدا فری و کەفت.

سیپان بلەز گەهشتە رەندی و دلئ کورئ میرئ
بوټان ب دلوقانی هەلگرت. رەندی گەلەک حەز
دکر تەلارا میرئ ئەجنا ببینیت، لی سیپانی
نەهیلا. دەستی وئ گرت و زقرینه قە دەف دایکا
وئ. ب ریقە ل نک کوترئ راوەستان و تیشکا وئ
و کە فیکا سیحری دانە قئ. کوترکی گەلەک

سو پاسی یا سپانی کر و کہ فیکا خوه یا سیحری
پیشکیشی وی کر.

خه جی ب کہ یفخوؤشی پیشوازی ل کچا خوه کر.
سپانی ژی گولین مه حفیرکی ژ بهریکا خوه ئینانه
دهری و جارہکا پیٹھہ نانه ٹه. ہہرسی ل مه حفیرکی
سوار بوون و بہری مه حفیرکی دا جزیرا بوٹان.
دهمی پہیا بووین، سپانی دلج کوری میری کرہ
ددهستی رهندي دا و گوٹی ہہرہ بو ببہ.

رهندي چوو د ژوورا کوری میری بوٹانٹھہ، ہہمی
کہ سوکارین وی د پوسیدہ و خہمگین بوون، کوری
میری ل سہر تہ ختہ کی یی دریژکری بوو. چاقین
وی دزل بوون، لی لہشی وی یی لاواز و بیہیز
بوو. رهندي دہستی خوه دانا سہر سینگی وی و
گوٹی: "ئہ ٹه دلج تہ بو تہ ٹه گہریا".

پشتی چہ ناداتیہہ کا کیم، تین و ٹه ژہن ہاتہ لہشی
و رابوو سہر پیا. کہ یفا دایباب و مروٹین وی

گه لهک هات. میری بریار دا کو ههفت روژ و ههفت
شه‌شان بکته ته ئاهه‌نگ و شه‌هیان. ب‌قه‌گه‌را کورئ
میری، خه‌لکئ جزیرا بوټان، هه‌می د‌دلخو‌ش و
به‌خته‌وهر بوون. رهندي ژی هه‌ر روژ ستران بو
زارو‌کین وان د‌گو‌تن و دیلان د‌کر.

پشتی هه‌فت روژین وان ته‌فابو‌وین، زقرینه‌قه
ئامه‌دئ و دادانه‌سه‌ر بانئ مالا رهندي. هه‌می د
که‌یفخو‌ش و به‌خته‌وهر بوون، لئ سیپان ژ
هه‌موویان پتر، چونکو‌وی که‌فیکه‌کا سیحری
قازانج کر بوو.

ئه‌ز ژی ژ وارئ قئ چیرو‌کئ قه‌گه‌رامه‌قه و که‌سه‌کئ
ده‌قئ من ژی شرین نه‌کر.

*

